

مقرری بگيران بيمه بیکاری تا 50 ماه وقت دارند شغلی پیدا کنند و بعد از این مدت به حال خود رها می‌شوند بيمه بیکاری؛

تنفس مصنوعی به بازار کار

آمارشان بسیار متغیر است و ماه به ماه عوض می‌شود. اگر با آمارهای رسمی جلو برویم، هم اکنون حدود 220 هزار نفر از بيمه بیکاری استفاده می‌کنند...

آمارشان بسیار متغیر است و ماه به ماه عوض می‌شود. اگر با آمارهای رسمی جلو برویم، هم اکنون حدود 220 هزار نفر از بيمه بیکاری استفاده می‌کنند؛ یعنی افرادی که بدون میل و اراده شخصی از کار بیکار شده‌اند و به طور موقت، مقرری می‌گیرند. ولی مساله اینجاست که خیلی از این افراد بعد از پایان مهلت قانونی بيمه بیکاری، همان مقرری ناپیزشان هم حذف می‌شود و به حال خود رها می‌شوند.

بر اساس قانون، فرد بیکار شده که تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی است، می‌تواند با توجه به متغیرهایی مثل سابقه پرداخت بيمه و تاهل یا مجرد، بین شش تا 50 ماه از فرصت بيمه بیکاری بهره ببرد.

مقرری بیکاری افراد تحت پوشش بيمه هم بسیار متفاوت است. طبق قانون، میزان پرداخت مقرری بيمه بیکاری حدود 55 درصد متوسط حقوق و دستمزد فرد بيمه‌شده است که البته با توجه به افراد تحت تکفل، این درصد می‌تواند بیشتر هم بشود.

فرض کنید فرد بيمه‌شده می‌تواند از نهایت فرصتش بهره ببرد و 50 ماه هم مقرری بيمه بیکاری بگیرد. اگر او نتواند در این مدت، شغلی پیدا کند، بعد از 50 ماه، مقرری حذف می‌شود و یک فرد بیکار به خیل بیکاران کشور اضافه می‌شود. این چرخه که فردی بيمه بیکاری بگیرد، اما تلاشی برای حمایت از اشتغال مجدد او انجام نشود، چرخه معیوبی است که هم صندوق بيمه بیکاری را به گل می‌زنند و هم مشکل بیکاری را حل نمی‌کنند.

راه حل ریشه‌شده می‌تواند، افزایش مقرری بيمه بیکاری نیست

بر اساس قانون، تامین اجتماعی وظیفه‌شده می‌تواند که برای مقرری بگيران بيمه بیکاری، شغل جدیدی پیدا کند، بلکه از منظر قانونی، این سازمان به عنوان ضربه‌شده می‌تواند کار شناخته می‌شود و وظیفه دارد در صورت بیکار شدن غیرارادی فرد تحت پوشش بيمه، از او حمایت کند تا بتواند با فراغ خاطر به دنبال کار جدیدی باشد.

محمد قوامی، مدیرکل سابق بيمه تامین اجتماعی استان خراسان رضوی در گفت‌وگو با جام‌شده می‌تواند که فقط پرداخت مقرری بيمه بیکاری نمی‌تواند به ایجاد اشتغال منجر شود.

این کارشناس بيمه‌شده می‌تواند بر این باور است که حتی افزایش مقرری بيمه بیکاری یا افزایش مدت زمان دریافت بيمه بیکاری می‌تواند به ضد خودش تبدیل شود؛ طوری که خیلی‌ها را برای دریافت مقرری بيمه بیکاری ترغیب کند. یعنی افزایش پوشش بيمه بیکاری، نه تنها به بهبود اوضاع اشتغال کمکی نکند، بلکه ممکن است به افزایش بیکاری هم دامن بزند.

قوامی به وضعیت کشورهای توسعه یافته اشاره می‌کند و می‌گوید: در این کشورها، مردم تمایلی به دریافت بيمه بیکاری ندارند، زیرا هم فرهنگ کار در آن کشورها بشدت نهادینه شده و هم فرصت اشتغال برای افراد بیکار بیشتر فراهم است. به همین دلایل، معمولاً افراد بیکار شده در این کشورها به دریافت حق بيمه بیکاری تمایلی ندارند.

خلاً قانونی داریم

اگر فردی بیکار شود و بيمه بیکاری بگیرد، هیچ الزام قانونی وجود ندارد که این فرد دوباره به بازار کار جذب شود.

قوامی، کارشناس بيمه‌شده می‌تواند تاکید دارد که باید در این حوزه، خلأهای قانونی هم برطرف شود و سهمیه اشتغال را برای این افراد بیکار شده در نظر بگیرند.

او پیشنهاد می‌کند حتی می‌توان در متن قانون، مشوق‌هایی را برای کارفرمایان در نظر گرفت تا آنها را برای جذب مقرری بگيران بيمه بیکاری تشویق شوند.

علی ترکاشوند، مدیرکل پیشین بیمه تامین اجتماعی استان خوزستان نیز در گفت‌وگو با جام‌ZWNJ& می‌گفت؛ وگویی که همین مساله مشوق‌ZWNJ&ها را بسیار حیاتی می‌داند و می‌ZWNJ&گوید: باید برای کارفرمایانی که کارگران بیشتری جذب می‌ZWNJ&کنند، معافیت‌ZWNJ&های مالیاتی را در نظر بگیرند تا کارگران بیکار شده جذب شوند.

گرچه هم اکنون برخی بنگاه‌ZWNJ&های کاربایی نیز در سطح کشور فعال هستند، اما ترکاشوند تصریح می‌ZWNJ&کند: این بنگاه‌ها، هیچ تاثیر مثبتی در بازار اشتغال نداشته‌ZWNJ&اند و واقعا به‌ZWNJ&جای آن که برای کارگر بیکار شده کار پیدا کنند، برای خودشان ایجاد اشتغال کرده‌ZWNJ&اند.

این‌ZWNJ&که گر از پای بخش خصوصی باز شود، اداری بازی‌ZWNJ&ها کمتر و در مقام عمل از تولیدکنندگان حمایت شود، راهکارهای کلیدی است که ترکاشوند مطرح می‌ZWNJ&کند و تاکید دارد که فقط با این روش‌ZWNJ&ها می‌ZWNJ&توان از خیل مقرر‌ZWNJ&بگیران بیمه بیکاری کاست.

البته نباید از یاد برد که هم اکنون عده‌ZWNJ&ای هم پیدا می‌ZWNJ&شوند که از بیمه بیکاری سوءاستفاده می‌ZWNJ&کنند. به قول ترکاشوند، این افراد معمولا در کارگاه‌ZWNJ&های خانوادگی کار می‌ZWNJ&کنند و بعد از مدتی کار کردن به شکل صوری از کار بیکار می‌ZWNJ&شوند تا بیمه بیکاری بگیرند.

بدیهی است که اگر جلوی این‌ZWNJ&گونه سوءاستفاده‌ZWNJ&ها نیز گرفته شود و نظارت بیشتری روی صندوق‌ZWNJ&های بیمه بیکاری اعمال شود، ذخایر صندوق بیمه بیکاری حفظ می‌ZWNJ&شود تا در شرایط بحرانی به داد نیازمند واقعی‌ZWNJ&اش برسد.

چالش‌ZWNJ&های پیش روی بیمه بیکاری

علی ساری

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس

بیمه بیکاری به عنوان پوششی برای حمایت از نیروهای بازار کار شناخته می‌ZWNJ&شود که می‌ZWNJ&تواند از تبعات بیکاری احتمالی بکاهد و آرامش خاطری را به فرد شاغل بدهد. این که فردی یکباره از کار بیکار شود و درآمدی برای امرار معاش خودش و خانواده‌ZWNJ&اش نداشته باشد، می‌ZWNJ&تواند حتی به آسیب‌ZWNJ&های اجتماعی منجر شود، اما بیمه بیکاری می‌ZWNJ&تواند از حجم این آسیب‌ZWNJ&های احتمالی بکاهد.

جدای از همه تبعات مثبتی که بیمه بیکاری دارد، نباید از خاطر برد که بیمه بیکاری نمی‌ZWNJ&تواند کمک جدی برای رفع مشکل بیکاری باشد، بلکه فقط یک کمک اضطراری برای افراد بیکار شده است.

برای این که مقرری بگیران بیمه بیکاری کاهش پیدا کند، باید ظرفیت‌ZWNJ&های اشتغال جامعه افزایش یابد و از بخش خصوصی، حمایت جدی به عمل بیاید. در این صورت است که می‌ZWNJ&توان آمار بیکاری در جامعه را کاهش داد.

البته در این بین باید خلأهای قانونی هم برطرف شود؛ یعنی نیاز است به شکل دقیق، افراد مستحق دریافت بیمه بیکاری مشخص شوند تا هیچ ابهام قانونی در این حوزه وجود نداشته باشد. همچنین باید حمایت‌ZWNJ&های قانونی هم از مقرری‌ZWNJ&بگیران بیمه بیکاری به عمل بیاید تا بازار کار برای جذب این نیروها، انگیزه داشته باشد. افزون بر این، نیاز است تا با نظارت دقیق، اجازه ندهیم عده‌ZWNJ&ای از بیمه بیکاری سوءاستفاده کنند. این نظارت‌ZWNJ&ها موجب می‌ZWNJ&شود منابع بیمه بیکاری، هرز نرود.

نبايد از خاطر برد که وجود افراد بیکار در جامعه یا افراد متخصصی که در حوزه غیرتخصصی‌ZWNJ&شان به کار مشغول هستند، نوعی فرصت‌ZWNJ&سوزی است که دودش به چشم جامعه هم می‌ZWNJ&رود؛ زیرا جامعه برای رشد و تعالی به نیروهای انسانی متخصصی نیاز دارد که هم فرصت کار برای آنها فراهم باشد و هم در حوزه تخصصی خودشان به کار گرفته شوند.

امین جلالوند

جامعه